

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	32552 Середня освіта. Природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.04.2021 р.

Справа № 0175/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Цьось Анатолій Васильович – представник ЗВО,
Іванців Оксана Ярославівна – гарант ОП,
Жара Ганна Іванівна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32552
Назва ОП	Середня освіта. Природничі науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

На основі аналізу змісту ОПП 2018 та 2020 рр. можна стверджувати, що цілі ОП загалом відповідають місії та стратегії ЗВО, проте сформульовані недостатньо чітко і спрямовані на підготовку вчителя закладу загальної середньої освіти без зазначення рівня базової загальної середньої освіти. Наприклад у меті ОП неодноразово зазначається що вона (ОП) спрямована на «здобуття... кваліфікації для викладання природничих дисциплін, фізики, хімії та біології в закладі середньої освіти». У відомостях самооцінювання наголошується на підготовці педагогічних кадрів, здатних до науково-дослідної діяльності, що відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти. Інтегральна компетентність ОП сформульована для 8 рівня НРК, що також відповідає другому (магістерському). Розробниками ОП невірно визначено рівень НРК: в ОП 2020 року, що затверджена 28.05.2020 року, зазначається 6 рівень НРК, а в ОП 2018 року – 7 рівень. Не можемо погодитись із рекомендацією ЕГ щодо розширення фокусу ОП до освітньої діяльності у профільній школі. Формулювання предметної області ОП не дозволяє чітко уявити її спрямованість. Зокрема не зазначено, які ж саме наукові галузі відповідають спеціальності, зазначено лише: «теорія освітніх наук і теорія наукових галузей, які відповідають спеціальності». У розділі ОП про придатність до працевлаштування зазначено перелік професій, що відповідають розділу «Професіонали» НКП ДК003:2010. Особа з дипломом «бакалавра» може обіймати первинні посади, що наводяться у розділі «Фахівці».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У відомостях СО зазначається про впровадження пропозицій від стейкхолдерів. Зокрема, надається посилання на зведену таблицю зауважень та пропозицій стейкхолдерів (<https://cutt.ly/RzAfWDS>), яка не містить дат, що не дає можливості оцінити, коли ж ці пропозиції були висловлені. Крім того, не містять дат всі рецензії, надані на ОП 2018 та ОП 2020 рр. На сайті факультету наявні результати опитувань, проте всі вони не містять дат і незрозумілим є те, чи були сформульовані та враховані пропозиції до перегляду ОП на основі цих опитувань. Крім того, опитувалися здобувачі різних ОП факультету, результати опитування, представлені на сайті ЗВО не дають можливості виокремити відповіді здобувачів ОП «Середня освіта. Природничі науки». Результати опитувань студентів насторожують, зокрема, близько 43% опитаних відповіли, що порушується логіка викладання дисциплін, 50,7% респондентів зазначили наявність дублювання змісту дисциплін (<https://cutt.ly/szAllTi>).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Аналіз ПРН на відповідність дескрипторам НРК засвідчив, що програмні результати навчання загалом відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, проте потребують посилення дескриптори «Автономія і відповідальність» та «Комунікація». У формулюванні ПРН 2, та ПРН 11 наявні застаріла аббревіатура ЗНЗ. Загальна спрямованість підготовки, що простежується у формулюванні ЗК, ФК, ПРН - на вчителя старшої школи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП складає 240 кредитів, 60 з них - вибіркові. ОП 2018 року передбачає підготовку здобувачів за скороченим терміном навчання (1 рік і 10 місяців), ОП 2020 року передбачає можливість підготовки за скороченим терміном навчання 2 роки 10 місяців. Процедура перезарахування дисциплін регламентується Положенням про навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки для здобуття першого (бакалаврського) ступеня на основі раніше здобутих освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» (<https://cutt.ly/TzFdyhI>).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ОП свідчить про недостатню кількість обсягу практичної підготовки, що складає в ОП 2020 р. – 20 кредитів, в ОП 2018 р. – 15 кредитів (разом із навчальною комплексною практикою), що не узгоджується з Концепцією розвитку педагогічної освіти. До циклу дисциплін загальної підготовки віднесено ряд освітніх компонентів, що спрямовані на професійну підготовку, зокрема, ОК8 Фізика з основами астрономії, ОК9 Зоологія, ОК10 Ботаніка, ОК11 Анатомія людини, ОК12 Загальна цитологія і гістологія, ОК13 Хімія неорганічна, ОК14 Генетика з основами селекції, ОК15 Екологія біологічних систем загальним обсягом 54 кредита. В ОП 2018 та 2020 рр. відсутній такий ОК як «Філософія» разом з тим відсутні аналогічні ОК, що є передумовами входження кожної молодої людини в загальнокультурний світовий контекст. Зміст ОК32 «Загальна методика навчання природничих дисциплін» (<https://cutt.ly/IzFoKQt>) спрямований на підготовку до професійної діяльності у старшій школі, що не відповідає ОС «бакалавр». До справи (Табл.1) долучені робочі програми освітніх компонентів, які не відповідають ОП. Наприклад, в ОП 2018 та 2020 рр. передбачено ОК «Сучасні педагогічні технології» (3 кредита), а долучено до справи робочу програму з курсу «Педагогіка» (6 кредитів) за 2019 н.р.; в ОП 2020 р. передбачено ОК «Україна в Європейському історичному та культурному контекстах», а долучена робоча програма з курсу «Історія та культура України» за 2019 р. Загалом до акредитаційної справи додані робочі програми тих дисциплін, що відповідають ОП 2018 року.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП загалом відповідає предметній області: забезпечується психолого-педагогічна підготовка, та академічна підготовка з біології, фізики, хімії.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

В ОП 2018 року передбачено 13 блоків по 2 дисципліни на вибір (із зазначенням назв дисциплін). Аналіз назв дисциплін окремих блоків дозволяє стверджувати подібність змісту цих ОК. Зокрема: «Паразитологія»/ «Профілактика паразитарних захворювань школярів». Ці дисципліни мають ідентичну мету (посилання на силабус <https://cutt.ly/gzFXwxQ> та робочу програму <https://cutt.ly/YzFXxKF>). З двох дисциплін «Новітні досягнення сучасної хімії» / «Основні проблеми сучасної хімії» відсутній силабус/РП з другого курсу на вибір. В дисциплінах «Природознавство та методика його навчання» (<https://cutt.ly/dzFV8o8>) / «Основи загального природознавства» (<https://cutt.ly/GzFVNaj>) спостерігається дублювання змісту. В ОП 2020 р. назви вибіркових дисциплін не зазначаються, проте передбачено 9 дисциплін на вибір. Перелік вибіркових навчальних дисциплін на сайті факультету налічує лише 14 курсів (<https://cutt.ly/nzF94Ip>). Порівняння вибіркових блоків ОП2018 та ОП2020 р.

свідчить про зменшення кількості вибіркових курсів для студентів, що є негативною тенденцією розвитку освітньої програми.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

В ОП передбачено 3 практики: Навчальна комплексна практика (8 кредитів у 2 і 4 семестр); ОК 36. Психолого-педагогічна практика (3 кредити); ОК 37. Педагогічна практика (9 кредитів). Загальний обсяг практичної підготовки складає 20 кредитів, що не відповідає вимогам Концепції розвитку педагогічної освіти і потребує збільшення.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Аналіз результатів опитування студентів щодо якості ОП (<https://cutt.ly/HzGryVI>) не дозволяє зробити висновок про задоволеність здобувачами обсягом навантаження: в опитувальнику на це запитання не було жодної відповіді.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Загалом відповідає критерію. Враховуючи зауваження та рекомендації ЕГ, обговорити на засіданнях групи забезпечення, зборах студентського самоврядування, роботодавців тощо доцільність зміни вступного випробування з фахового іспиту з природничих наук на фаховий іспит з педагогіки.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Аналіз результатів опитувань потребує опрацювання та обговорення на засіданнях групи забезпечення. Із змісту опитувань не можливо зробити загальний висновок про задоволеність методами навчання і викладання, якістю викладання окремих викладачів (результати за викладачами є недоступними для перегляду, окремі запитання анкети залишились без відповідей).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Наявність лише однієї курсової роботи з природничих наук та методик їх навчання обмежує можливості проведення навчально-дослідної діяльності здобувачами і забезпечує лише формування дослідницької компетентності здобувачів лише з однієї галузі (або біологія, або фізика, або хімія, або методика). Поза увагою розробників ОП залишилась курсова робота з педагогіки. Уважаємо за доцільне збільшити кількість курсових робіт (мінімум до двох), передбачивши можливість написання студентської наукової роботи з педагогіки, природничих наук (на вибір), з методики (на вибір).

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз сайту факультет засвідчує, що оновлення робочих програм ОК, що викладаються у 2020-2021 році здійснено у середині вересня - кінці жовтня 2020 року, що є порушенням (Програми дисциплін: <https://cutt.ly/1zGRJSL>, <https://cutt.ly/QzGRB9N>; <https://cutt.ly/ZzGTgeZ>).

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Опитувальники для здобувачів не дають можливість виокремити відповіді здобувачів саме ОП, що акредитується. Відповідно не є інформативними для перегляду РП навчальних дисциплін. В багатьох силабусах та РП дисциплін відсутні критерії оцінювання, наприклад: <https://cutt.ly/bzGpPsH>, <https://cutt.ly/fzGaw57> ; <https://cutt.ly/9zGaRRX>, <https://cutt.ly/bzGa2zI>.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Аналіз змісту програми підсумкової атестації здобувачів засвідчив, що вона передбачає перевірку сформованості всіх програмних результатів навчання, проте її наповнення складається з питань, що виносяться на атестаційний іспит. Власне розширений зміст програми відсутній. Розробникам програми атестації слід уважніше ставитись до змісту програми, не запозичувати текст з інших програм. Зокрема: на с.3-4 подається приклад структури екзаменаційного

білету, що відповідає атестаційному іспиту з паралельної ОП «Середня освіта (Біологія, природознавство, основи здоров'я)».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Питання академічної доброчесності розглядаються лише в силабусах / РП «Курсова робота...» (<https://cutt.ly/hzGkQUV>) – перевірка роботи на плагіат. Зважаючи, що поняття академічної доброчесності є більш широким, то варто включити до складу кожної РП/силабусу розділ «Політика курсу», де б зазначалося про необхідність дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому процесі.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

З огляду на те, що забезпечення якості вищої освіти є наскрізним процесом у ЗВО і має пронизувати всі його складові, доцільно забезпечити офіційну участь всіх груп стейкхолдерів у всіх колегіальних органах ЗВО на різних рівнях. Зокрема, включити представників від роботодавців до складу вченої ради факультету.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Залучення роботодавців та фахівців у галузі доцільно здійснювати на умовах оплати праці, запровадити викладання «гостьових» лекцій з кожного курсу.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом освітнє середовище та матеріальні ресурси задовольняють вимогам 7 критерію якості ВО. Проте ні в звіті ЕГ, ні у відомостях самооцінювання не зазначено які заходи вживаються на ОП для підтримки студентів, які мають дітей, працюють.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

На сайті факультету та у акредитаційній справі наявні дві версії ОП: 2018 р. та 2020 р., що свідчить, про те, що ЗВО не щорічно здійснює перегляд освітніх програм. Зауважуємо, що з 2018 року була оновлена НРК (у червні 2019 р.), відповідно ці зміни не були враховано.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Позитивними практиками є проведення опитувань стейкхолдерів з різних питань. Проте висвітлені на сайті факультету результати опитувань не мають дат. ЕГ зазначила, що ці опитування були проведені у першому семестрі 2020-2021 н.р., а відповідно не могли бути враховані у останньому перегляді ОП. А протоколи засідань вченої ради факультету, викладені на сайті (<https://cutt.ly/dzGW0ce>; <https://cutt.ly/AzGW9zU>) не містять інформації про надані здобувачами пропозиції.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Вважаємо слушним зауваження ЕГ щодо відсутності чіткого розподілу обов'язків під час моніторингу та перегляду ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Не зазначено про врахування результатів акредитації паралельних або споріднених ОП. Аналіз зауважень ЕГ та ГЕР за іншими ОП дадуть змогу своєчасно виявити недоліки ОП та забезпечити якість ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Переглянути мету і цілі ОП, спрямувавши підготовку фахівців за ОС «бакалавр» ОП «Середня освіта. Природничі науки» для професійної діяльності у ЗЗСО на другому рівні повної загальної середньої освіти; 2. Розширити опис предметної області ОП, зазначивши об'єкти вивчення та діяльності, теоретичний зміст предметної області тощо. 3. Переглянути розділ ОП «Придатність до працевлаштування», узгодити перелік первинних посад відповідно до НКП 003:2010. 4. Більше уваги слід приділити співпраці зі стейкхолдерами, активно залучати їх до формування та перегляду ОП. 5. Удосконалити опитування стейкхолдерів, забезпечивши можливість аналізу результатів опитування за відповідними ОП. На підставі опитувань формулювати пропозиції до перегляду ОП та розглядати на засіданнях групи забезпечення ОП. 6. Потребують перегляду та узгодження програмні результати навчання з дескрипторами НРК відповідно до нової редакції (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Збільшити обсяг практичної підготовки, узгодивши його з вимогами Концепції розвитку педагогічної освіти. 2. Здійснити перерозподіл освітніх компонентів за циклами загальної та професійної підготовки, забезпечивши належним чином гуманітарну складову підготовки. 3. Узгодити зміст ОК відповідно до цілей ОП. 4. Удосконалити опитувальники для студентів з метою отримання об'єктивної інформації про якість навчання і викладання. 5. Усунути дублювання навчального матеріалу в змісті дисциплін. 6. Розширити можливості формування індивідуальної навчальної траєкторії здобувачів. 7. Унормувати обсяг практичної підготовки відповідно до Концепції розвитку педагогічної освіти. 8. Продовжувати опитування студентів, забезпечити врахування результатів цих опитувань під час наступного перегляду ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Обговорити на засіданнях групи забезпечення, зборах студентського самоврядування, роботодавців тощо доцільність зміни вступного випробування з фахового іспиту з природничих наук на фаховий іспит з педагогіки.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Здійснювати ретельне опрацювання та обговорення на засіданнях групи забезпечення результатів опитувань здобувачів щодо якості викладання за освітніми компонентами. 2. Доцільно обговорити питання кількості курсових робіт з усіма стейкхолдерами та переглянути кількість курсових робіт здобувачів, забезпечивши можливість написання студентської наукової роботи з педагогіки, природничих наук, з методики. 3. Своєчасно (до початку

навчального року) оновлювати робочі програми дисциплін 4. Підвищити рівень активності здобувачів вищої освіти у науковій та інтернаціональній діяльності за ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Проводити опитування здобувачів за кожною ОП, що дасть змогу отримати більш точну інформацію про інформування студентів та їхню задоволеність ОП. 2. Забезпечити висвітлення та оприлюднення критеріїв оцінювання до кожного освітнього компоненту у силабусах/РП дисциплін, звернути увагу на необхідність розкриття критеріїв оцінювання за різними видами навчальної діяльності здобувачів. 3. Доопрацювати програму підсумкової атестації, розширивши її зміст, а не обмежуватись переліком запитань до екзамену. 4. Варто включити до складу кожної РП/силабусу розділ «Політика курсу», де б зазначалося про необхідність дотримання принципів академічної доброчесності в освітньому процесі.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Продовжувати роботу закладу вищої освіти щодо залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до організації й реалізації освітнього процесу за ОП, зокрема під час проведення аудиторних теоретичних та практичних занять. 2. Залучати всі категорії стейкхолдерів до участі у колегіальних органах управління факультету (у тому числі і у дорадчих). 3. Стимулювати НПП до викладання на ОП дисциплін фахової підготовки іноземною мовою.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Продовжити роботу ЗВО щодо створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Дотримуватися процедури перегляду та оновлення ОП. 2. Залучати до забезпечення якості освітньої програми та освітнього процесу студентське самоврядування, здобувачів вищої освіти, роботодавців. 3. Забезпечити чіткий розподіл обов'язків різних структур ЗВО під час моніторингу та перегляду ОП. Враховувати результати акредитації паралельних/споріднених ОП під час перегляду ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Продовжувати підвищення рівня інформаційної прозорості освітньої діяльності в контексті її корисності для майбутніх, теперішніх здобувачів освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІВНА